

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

4. oktober 2017

**Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 670 (Alm. del) af 28.
september 2017 stillet efter ønske fra Joachim B. Olsen (LA)**

Spørgsmål

Vil ministeren vurdere finanslovsoplæggene fra S, SF og RV ud fra deres effekter på de offentlige finanser og på makroøkonomien? I den forbindelse ønskes en vurdering af, om partiernes skøn for udgifter og indtægter er realistiske.

Svar

Der er udarbejdet en vurdering af Socialdemokraternes udspil, *Velfærd først*, og Socialistisk Folkepartis udspil, *Velfærd og grøn omstilling fremfor skattelettelser*.

Det har ikke været muligt at udarbejde en vurdering af Radikale Venstres udspil inden for tidsfristen. En vurdering heraf følger hurtigst muligt.

Det bemærkes, at udgifterne og indtægterne er vurderet i 2018. Desuden er det i det omfang, udspillene giver mulighed for det, foretaget en vurdering af de makroøkonomiske konsekvenser fsva. finanseffekt samt arbejdsudbud.

Vurderingen af Socialdemokraternes udspil

Der er opstillet en række prioriteringer (s. 8-11 i udspillet). Vurdering af udgifterne fremgår af *bilag 1*. Det bemærkes i den forbindelse, at der for en række af prioriteringerne i Socialdemokratiets udspil ikke er angivet, hvor meget der ønskes prioriteret til et givent initiativ. Det har derfor i en række tilfælde ikke været muligt at vurdere udgiften forbundet med prioriteringerne i udspillet.

Socialdemokratiet lægger op til at finansiere prioriteringerne ved at anvende reserverne på forslag til finanslov for 2018 og en annullering af lempelserne af arveafgiften, der frigør 0,8 mia. kr. i 2018.

I udspillet fremgår det, at Socialdemokraterne vil prioritere det finanspolitiske råderum til større offentligt forbrug frem for lavere skat. Det offentlige forbrug har en større virkning på efterspørgslen efter arbejdskraft end lavere skat. Hertil kommer, at lavere skat øger arbejdsudbuddet. Regeringens udspil til Jobreformens fase II medvirker i den sammenhæng isoleret set til at dæmpe kapacitetspresset.

Det bemærkes, at Socialdemokratiet henviser til en opkvalificerings- og en vækstreform som en del af deres prioriteringer i 2025 (s. 6). Der er allerede foretaget en vurdering af effekterne på makroøkonomien og de offentlige finanser af Socialdemokraternes vækst- og opkvalificeringsreform i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål 299 af 4. april 2017*. Med usikkerhed skønnes vækstudspillet at have en mindre negativ virkning på arbejdsudbuddet for de initiativer, der kan vurderes (-250 personer). For flere af initiativerne kan det ikke vurderes, om de har en virkning på kapacitetspresset på arbejdsmarkedet. Nogle af initiativerne vurderes at bidrage til øget risiko for flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Vurdering af SF's udspil

SF har opstillet en række prioriteringer, som det lægges op til at finansiere via reserver på regeringens finanslovsforslag, annullering af forøgelse af koblingsprocenten til friskolerne, annullering af lempelsen af bo- og gaveafgiften for virksomheder samt færre udgifter til konsulenter, logoer og kammeradvokaten.

Der er udarbejdet en vurdering af udgifter og finansieringsforslag i SF's udspil, *jf. bilag 2*.

SF's udspil prioriterer øget offentligt forbrug frem for lavere skat, og flere af forslagene mindsker arbejdsudbuddet. Det vil øge kapacitetspresset i økonomien.

Med prioriteringen af midler til offentligt forbrug frem for lavere skat vil finanspolitikken isoleret set øge efterspørgselspresset med ca. 0,1 pct. af BNP i 2018. Det øgede efterspørgselspres betyder, at efterspørgslen på arbejdskraft forøges med ca. 3.000 fuldtidspersoner i 2018, hvilket isoleret set øger kapacitetspresset på arbejdsmarkedet.

Hertil kommer, at forslaget isoleret set reducerer arbejdsudbuddet. SF's udspil indeholder en afskaffelse af kontanthjælpsloftet og 225-timers-reglen (Jobreform I) samt integrationsydelsen. Samlet vil det have en negativ virkning på arbejdsudbuddet på i størrelsesordenen 1.200 fuldtidspersoner.

Finansieringen af SF's forslag skal blandt andet hentes ved regeringens reserver til skattereform (Jobreform fase II) og erhvervs- og iværksætterinitiativer. Sammenlignet med regeringens prioriteringer i udspillet til Jobreformens fase II og erhvervs- og iværksætterudspillet vil dette bidrage til et øget kapacitetspres. Regeringens udspil vil derimod øge arbejdsudbuddet, hvilket isoleret set vil mindske kapacitetspresset i økonomien.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

Bilag 1

4. oktober 2017

Vurdering af initiativer i Socialdemokraternes udspil, *Velfærd først*

Tabel 1

Vurdering af udgifterne i udspillet *Velfærd først*

Prioriteringer	Udgiftsskøn i udspillet	Vurdering af udgiftsskøn i 2018 (mia. kr.)	Bemærkninger til vurdering af udgifterne
Bedre ældrepleje	Det angives, at der skal afsættes 500 mio. kr. i 2018.	0,5	
Stærkere fælles sundhedsvæsen	Der angives ikke et skøn for udgiften i udspillet.	xx	Der vurderes ikke udgiftsmæssige konsekvenser af at fjerne eller suspendere produktivitetskravet på 2 pct. i 2018, når man samtidig fjerner det meraktivitetskrav på 2 pct., som er afledt af produktivitetskravet.
Hjælp til psykisk sårbare unge	Det angives, at det finansieres inden for satspuljen.	.1	En styrkelse af kræftbehandlingen vil indebære merudgifter. Det bemærkes i den forbindelse, at kræftområdet bl.a. gennem Kræftplan IV tilføres 2,2 mia.kr. 2017-2020 til bl.a. udvidet kapacitet og nyt apparatur.
Annullering af besparelser på erhvervsuddannelserne.	Der angives ikke et udgiftsskøn i udspillet.	0,1	Det vurderes at en annullering af omprioriteringsbidraget på erhvervsuddannelserne vil medføre merudgifter på ca. 136 mio. kr. i 2018 ift. 2017-niveauet.
Øget indsats mod social dumping og dårligt arbejdsmiljø	Der angives ikke et udgiftsskøn i udspillet.	xx	Der angives ikke et konkret beløb.
Ambitiøs vækstreform	Der angives ikke et konkret beløb for vækstreformen.	0,8 ²	Socialdemokraterne har tidligere angivet, at der skal afsættes 3 mia. kr. årligt (fuldt indfaset) til en vækstreform, jf. <i>Stol på Danmark</i> . S har ikke angivet et konkret beløb, der skal afsættes til vækstreformen i 2018. Der er på regeringens forslag til finansloven for 2018 afsat 0,8 mia. kr. i 2018. til regeringens udspil til Erhvervs- og Iværksætterinitiativer. Hvis S ønsker at finansiere deres vækstreform ved den afsatte reserve på 0,8 mia. kr., vil udgiften være 0,8 mia. kr. i 2018.
Styrket og synligt politi	Der angives ikke et konkret beløb for styrkelsen i udspillet.	xx	Der angives ikke et konkret beløb for en styrkelse af politi. Det bemærkes i denne sammenhæng, at der fra 2018 ligeledes skal finansieres en ny aftale om kriminalforsorgens økonomi. Udgifter hertil forventes ligeledes at skulle indgå.
Styrket forsvar	Der angives ikke et konkret beløb for styrkelsen af forsvaret i udspillet.	xx	Der angives ikke et konkret beløb til løft af forsvaret.
Genopretning af Skat	Der angives ikke et konkret beløb, men at regeringens forslag er uambitiøst.	xx	Der angives ikke et konkret beløb, der skal tilføres Skat. Det angives alene, at regeringen er uambitiøs. Det bemærkes, at regeringen har prioriteret over 10 mia. kr. på finansloven for 2017 og finanslovsforslaget for 2018 til genopretning af skattevæsenet.
Prioritering af energiforskning	Det angives, at det finansieres inden for forskningsreserven.	0 ³	Der kræves som udgangspunktet ikke ny finansiering, hvis det finansieres inden for forskningsreserven. Det vil dog alt andet lige fortrænge andre initiativer inden for forskningsreserven.

serven.		
Togfondens fase 1	Der angives ikke et konkret beløb i udspillet.	-
Ny registreringsafgift med fokus på miljø og sikkerhed	Der angives ikke en konkret model eller udgiftsskøn.	-
DSB	Det er ikke angivet, hvordan budgetforbedringen skal håndteres i udspillet.	-

Indbudgettering af de resterende "fase 1"-projekter i Togfonden vurderes at medføre merudgifter på ca. 8 mia. kr. (2018-pl) i perioden 2018-26. Der er ikke afsat midler til disse projekter på forslag til finanslov for 2018. Forligskredsen har anvist konkret finansiering for 2 mia. kr. fra Bedre-billigere forligskredsens indbudgetterede puljemidler. Den del af merudgifterne, som ikke finansieres fra indbudgetterede midler (ca. 6 mia. kr.) skal derfor finansieres inden for det samlede råderum til offentlige investeringer og vil dermed fortrænge andre prioriteringer.

Det vurderes ikke muligt at konkretisere, hvad en evt. omlægning vil koste ud fra beskrivelsen i udspillet. Det bemærkes, at regeringen d. 21. september har indgået en aftale om en omlægning af registreringsafgiften med Dansk Folkeparti, der vil medføre et finansieringsbehov på 0,7 mio. kr. i 2018. Regeringen anviser i aftalen finansiering af omlægningen.

Det angives ikke, om S ønsker at tilbagerulle budgetforbedringen. Hvis budgetforbedringen annulleres, vil det alt andet lige medføre et finansieringsbehov svarende til budgetforbedringen, dvs. 207 mio. kr. i 2018, 415 mio. kr. i 2019, 622 mio. kr. i 2020 og 829 mio. kr. i 2021.

Anm: 1) Det er forudsat, at dette finansieres inden for satspuljen.

2) Det antages, at S på linje med regeringen vil afsætte 0,8 mia. kr. i 2018.

3) Forudsættes prioriteret inden for forskningsreserven.

Bilag 2

4. oktober 2017

Vurdering af initiativer og finansiering i SF's finanslovsudspil 2018 *Velfærd og grøn omstilling frem for skattelettelser*

Tabel 1

Vurdering af udgifter og indtægter i SF's finanslovsudspil 2018

Prioritering	Udgiftsskøn i udspillet i 2018	Vurdering af udgiftsskøn i 2018	Bemærkninger til vurdering af udgifter
1,4 mia. kr. ekstra til sygehuse	1,4 mia. kr.	1,4 mia. kr.	SF foreslår en ny styringsmodel for sygehusene, men konstaterer samtidig, at det ikke kan nås fra 2018. De foreslår på den baggrund at tilføre sygehusene 1,4 mia. kr. i 2018 svarende til 2 pct.s aktivitet. Det bemærkes hertil, at det ikke har udgiftsmæssige konsekvenser i 2018 at suspendere produktivetskravet på 2 pct. for 2018, hvis man samtidig fjerner det meraktivitetskrav på 2 pct., som er afledt af produktivetskravet.
Bedre normeringer i daginstitutioner	0,6 mia.kr.	0,6 mia.kr.	SF afsætter 600 mio. kr. til forslaget i 2018, hvilket er lagt til grund for vurderingen, da det er muligt at bruge 600 mio. kr. til bedre normeringer i daginstitutionerne. Danmarks Statistiks nye normeringsstatistik er endnu ufuldstændig, idet den pt. kun er baseret på normeringsdata fra 75 kommuner, ligesom data for private daginstitutioner mangler. Et skøn for udgifterne til indførelse af minimumsnormeringer på baggrund af den nye normeringsstatistik vil derfor være baseret på et så usikkert grundlag, at den ikke nødvendigvis vil være retvisende. Det forventes, at der i den kommende tid vil være flere kommuner, der indmelder normeringsdata. Ift. forslaget bemærkes, at den passende normering i det enkelte dagtilbud afhænger af en lang række lokale forhold, som kræver kendskab til fx børnegruppen, det pædagogiske personales kompetencer og de rammer, som pasningen foregår i. Det afgøres bedst i kommunerne.

Faste teams i æld-replejen	985 mio. kr.	985 mio. kr.	SF afsætter 985 mio. kr. til at ansætte ekstra hjemmehjælpere, hvilket er lagt til grund for vurderingen. Det bemærkes, at den enkelte kommune i dag har betydelig frihed til at organisere leveringen af hjemmehjælp, og flere kommuner arbejder i dag med organiseringen af teams i hjemmeplejen. Det vurderes i denne forbindelse ikke hensigtsmæssigt, at der fra statslig side stilles krav om eller afsættes afgrænsede midler til etablering af faste teams. Statens styring af kommunerne hviler i udpræget grad på mål- og rammestyring. Det indebærer et decentralt ansvar for opgaveløsningen og en begrænset detailstyring fra statens side. Forslaget er i strid hermed og vil være et proceskrav, der griber ind i den lokale tilrettelæggelse af opgaveløsningen og samtidig skaber øget bureaukrati. Dertil kommer, at et krav om etablering af faste teams alt andet lige kan indebære en dårligere kapacitetsudnyttelse i de enkelte kommuner
Væk med fattigdomsydelserne	1.106 mio. kr.	Ikke muligt at vurdere	Kontanthjælpsloftet og 225-timers-reglen blev indført som led i Jobreform fase 1. I forbindelse med Jobreform fase 1 blev kontanthjælpsloftet skønnet at medføre et provenu i størrelsesordenen af 0,4 mia. kr. årligt og 225-timerreglen 0,1 mia. kr. årligt. Indførelsen af integrationsydelse og optjening af folkepension medførte et provenu på 0,6 mia. kr. i 2018. Provenuet herfra svarende til 1,1 mia. kr. i 2018 er indbudgetteret på en reserve til udmøntning ifm. Jobreformens fase 2. Der er ikke udarbejdet et nyt skøn for den samlede udgift forbundet med at afskaffe kontanthjælpsloft, 225-timersregel og integrationsydelse. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at opdatere skønnet over de samlede økonomiske konsekvenser af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, idet vurderingen afventer en evaluering af virkningen af kontanthjælpsloft og 225-timersregel, der forventes færdig ultimo 2017. Dog må det forventes, at et opdateret skøn for udgifterne forbundet med tilbagerulle kontanthjælpsloft og 225-timersregel vil være højere end tidligere lagt til grund, idet der er flere personer end antaget, der er berørt af 225-timersreglen, jf. svar BEU nr. 337 af 7. marts 2017 (alm. del). Der er foretaget en genberegning af udgifterne forbundet med at fjerne integrationsydelsen senest i forbindelse med svar på BEU 502 af 3. juli 2017. Merudgifterne ved afskaffelse af integrationsydelsen er her skønnet til knap 0,9 mia. kr. i 2018. Det bemærkes i relation til forslaget, at ydelsesstigninger i kontanthjælpssystemet isoleret set mindsker tilskyndelsen til at finde beskæftigelse. Det vurderes således at have negative konsekvenser for beskæftigelsen og de offentlige finanser at afskaffe kontanthjælpsloftet, 225-timers reglen og integrationsydelsen. Samtidig kan en afskaffelse af integrationsydelse ændre indrejsemønstre og dermed medføre øget indvandring til Danmark. Omvendt vil forslaget reducere indkomstforskelle og antallet af personer i lavindkomstgruppen Det skønnes at koste omkring 850 mio. kr. at annullere omprioriteringsbidraget på uddannelsesområdet i 2018, således at bevillingen fastholdes på 2017-niveau. Hertil kommer forslaget om at videreføre kvalitetspuljen til erhvervsuddannelserne, hvilket indebærer merudgifter på 150 mio. kr. Dermed vil forslagene samlet set medføre medudgifter på 1.000 mio. kr.
Ingen nedskæringer på uddannelsesområdet	1.000 mio. kr.	1.000 mia. kr.	Ift. forslagene bemærkes, at uddannelsesområdet på lige fod med resten af de statslige institutioner er underlagt et omprioriteringsbidrag på 2 pct. Omprioriteringsbidraget bidrager til, at uddannelsesinstitutionerne løbende fokuserer på at løse opgaverne smartere og billigere og fokusere på deres kerneopgaver.
Løft af efter- og videreuddannelse	200 mio. kr.	200 mio. kr.	SF foreslår, at der afsættes 200 mio. kr. til efter- og videreuddannelse, hvilket er lagt til grund for vurderingen. Det fremgår af udspillet, at midlerne bl.a. skal anvendes til at sænke deltagerbetalingen på AMU, men ikke hvordan midlerne i øvrigt skal udmøntes.
En milliard til grøn pulje	1 mia. kr.	1 mia. kr.	SF foreslår at afsætte 1 milliard kroner til en grøn pulje, hvilket er lagt til grund for vurderingen. Det er ikke specificeret nærmere, hvordan midlerne skal anvendes, og der er ikke foretaget nærmere vurdering heraf, jf. også nedenfor vedr. DSB.

			<u>Fsva. DSB:</u> Det antages, at SF vil tilbagerulle den reducerede kontraktbetaling permanent. Det indebærer et stigende finansieringsbehov ude i årene på 207 mio. kr. i 2018, 415 mio. kr. i 2019, 622 mio. kr. i 2020 og 829 mio. kr. i 2021. Det vil fortrænge tilbageværende midler i den grønne pulje. SF foreslår, at afsætte 1,5 mia. kr. til andre forslag og nedskæringer på regeringens finanslovsforslag, hvilket er lagt til grund for vurderingen.
Drop regerings nedskæringer	1,5 mia.kr.	1,5 mia. kr.	<u>Fsva. 'nedskæringer i forhold til almen bolig':</u> Det lægges til grund, at SF refererer til forslag om ny lånemodel for finansiering af den almene boligsektor. Annullering af forslaget vil reducere de statslige indtægter med 0,3 mia. kr. i 2018 stigende til 1,4 mia. kr. i 2025 og vil reducere råderummet til nye initiativer tilsvarende. . Det bemærkes, at der ikke er tale om nedskæringer i forhold til almene boliger. Besparelsen i regeringens forslag fremkommer af, at statsrenten er lavere end realkreditrenten og ved at administrationsomkostningerne (som i dag betales til realkreditselskaberne) for at varetage lånene bliver reduceret. Regeringens forslag vil ikke påvirke lejerne eller den almene boligsektor negativt. Derfor vil hverken lejerne eller den almene sektor opleve en gevinst ved at tilbagerulle forslaget. <u>Fsva. 'nedskæringer vedr. byfornyelse:</u> Der er som følge af aftale om Aftale om Bandepakke III – Bander bag tremmer (Regeringen, S og DF) og Aftale om jobpræmieordningen sket en reduktion i puljen til byfornyelse. Det koster ca. 120 mio. kr. i 2018 at annullere reduktionen af byfornylsespuljen. Samlet set vil forslagene vedr. almen bolig og byfornyelse koste 0,42 mia. kr. i 2018 at tilbagerulle. Det er uklart, hvilke andre forslag SF ønsker at tilbagerulle for de resterende midler (godt 1 mia. kr.) <u>Fsva. 'SF's forslag til brug af satspuljen':</u> SF skriver, at de har en række forslag til brug af de ca. 800 mio. kr., der ligger i satspuljen i 2018. Det er uklart, hvad der menes hermed, da forslagene ikke specificeres nærmere.
Finansiering			
Brug af regeringens puljer	6.486 mio. kr.	6.486 mio. kr.	SF anfører, at ville disponere følgende reserver på regeringens finanslovsforslag svarende til 6.486 mio. kr.: - Forhandlingsreserve: 2.520 kr. - Regeringsreserve: 600 mio. kr. - Velfærdsreserve: 500 mio. kr. - Reserve til tekniske og aktivitetsafledte ændringsforslag (TÆF-reserven): 500 mio. kr. - Reserve til Jobreformens fase II: 1.066 kr. - Reserve til erhvervs- og iværksætterinitiativer: 800 mio. kr. - Reserve til Jobreform II (1-årig): 500 mio. kr. Det bemærkes, at det er fast praksis, at TÆF-reserven ikke udmøntes til tiltag på finanslovsforslaget, fordi den er afsat mhp. at kunne dække evt. uforudsete aktivitetsafledte og lovbundne merudgifter, der måtte opstå mellem udarbejdelsen af FFL18 og FL18-aftalen. Dette indebærer en risiko for, at der ikke er finansiering til fx aktivitetsstigninger på uddannelsesområdet eller andre uomgængelige merudgifter
Ikke flere penge til privatskolerne	70 mio. kr.	70,8 mio. kr.	Regeringen har med FFL18 foreslået at hæve koblingsprocenten med 1 pct.-point fra 75 pct. til 76 pct. SF ønsker at tilbagerulle dette initiativ.
Ingen rabat til arveafgift til rige virksomheder	800 mio. kr.	2018: ca. 800 mio. kr. 2019: ca. 900 mio. kr. 2020 og frem ca. 1.000 mio. kr.	Med <i>Aftale om finansloven for 2016</i> er det besluttet gradvist at reducere satsen for bo- og gaveafgiften og overdragelsesafgiften ved hhv. overdragelse til fx næste generation i familien og en erhvervsdrivende fond fra 15 pct. til 5 pct. Fastholdelse af satsen på 15 pct. for både overdragelser indenfor den nære familie og overdragelse til en erhvervsdrivende vil indebære.

at SF's angivne merprovenu realiseres.			
Færre udgifter til konsulenter, logoer og kammeradvokaten.	500 mio. kr.	400 mio. kr.	<u>Fsva. Brug af konsulenter:</u> Det fremgår af FIU nr. 217. af 24. januar 2017, at staten i 2016 brugte ca. 3,7 mia. kr. på konsulenter.
			Det vurderes ikke muligt at sige noget om, hvorvidt det nuværende niveau for indkøb af konsulentydelser i staten er hensigtsmæssigt. Køb af konsulentydelser vurderes at være en nødvendig og hensigtsmæssig løsning ift. tidsmæssigt afgrænsede opgaver samt ift. opgaver, hvor ministerierne ikke selv besidder de nødvendige kompetencer til at løse en opgave.
			Såfremt der fra politisk hold sættes et mål om at reducere udgifterne til konsulenter i staten med 400 mio. kr. vil det kræve en reduktion af ministeriernes nuværende bevillinger.
			<u>Fsva. Nyt logo:</u> Historien om de 100 mio. kr. til de nye logoer i SKAT er baseret på en misforståelse. Skatteministeriet regner ikke med anvendelse af 100 mio. kr. til design af nye logoer og implementering af logoerne i Skatteministeriets it-systemer, brevpapir mm.
			Skatteministeriet kan oplyse, at der er afholdt udgifter på under 1 mio. kr. til design af logoer. Hertil kommer udgifter til implementering af logoerne i fx brevpapir, skilte, systemer mm. Denne opgave er ikke endeligt estimeret, men vil ligge betydeligt under de omtalte 100 mio. kr.
En stor del af implementeringen vil i praksis komme til at ske som en del af den daglige drift i SKAT, når it-systemerne alligevel skal rettes til som følge af lovændringer mv. Der er således allerede i dag ansat medarbejdere i SKAT som løbende foretager sådanne tilretninger.			